

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA
ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MISIJI
POTPORE MIRU „RESOLUTE SUPPORT“ U AFGANISTANU**

Zagreb, rujan 2015.

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MISIJI POTPORE MIRU „RESOLUTE SUPPORT“ U AFGANISTANU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Na temelju članka 7. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pokreće se postupak za donošenje Odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu (u daljnjem tekstu Odluka).

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

Neborbena NATO misija potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ (u daljnjem tekstu RSM) započela je 1. siječnja 2015. nakon što je privedena kraju višegodišnja NATO vođena operacija ISAF. Prema planu operacije, u sastavu RSM nalazi se oko 12 543 pripadnika s bitno izmijenjenom zadaćom u odnosu na operaciju ISAF. U okviru neborbene misije RSM, NATO s partnerima provodi obuku, savjetovanje i asistiranje afganistanskih sigurnosnih i obrambenih snaga (*Afghanistan National Security and Defence Forces* – ANSDF).

Nužna pretpostavka i pravni okvir za daljnji angažman NATO-a u RSM-u od 1. siječnja 2015. bilo je potpisivanje Bilateralnog sigurnog sporazuma između Sjedinjenih Američkih Država i Islamske Republike Afganistan 30. rujna 2014. te SOFA-e (*Status of Forces Agreement*) između NATO-a i Afganistana 30. rujna 2014., ratificiranoga u parlamentu Islamske Republike Afganistan 27. studenoga 2014.

Okončanje dugotrajnog izbornog procesa bilo je ključno za stvaranje preduvjeta za potpisivanje Bilateralnog sigurnog sporazuma i NATO SOFA-e.

Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda 14. prosinca 2014. jednoglasno je prihvaćenom Rezolucijom 2189 odobrilo misiju „RESOLUTE SUPPORT“ s posebnim naglaskom na važnost kontinuirane međunarodne potpore u stabilizaciji stanja u Afganistanu.

U kontekstu opće partnerske politike, Islamska Republika Afganistan je država koja spada pod okrilje NATO partnerske politike prema “partnerima diljem svijeta” (*partners accross the globe*). Postojeći bilateralni dugoročni partnerski okvir suradnje NATO-a s Afganistanom poznat je pod nazivom *Enduring Partnership* i uključuje niz projekata i programa suradnje koji su za sada polučili ograničen uspjeh.

Republika Hrvatska ostaje predana savezničkim naporima u Afganistanu te nastavlja s angažmanom svojih snaga u RSM-u.

Republika Hrvatska nastavlja podržavati Afganistanske nacionalne sigurnosne snage (ANSDF-Afghanistan National Security and Defence Forces) savjetovanjem. Uz to Republika Hrvatska se obvezala i financijski dati potporu afganistanskim policijskim snagama s 500 000 USD na godišnjoj razini od 2015. do 2017. godine.

Sudjelovanje u Afganistanu u operaciji ISAF, Republika Hrvatska je započela u veljači 2003. godine upućivanjem voda Vojne policije od 50 pripadnika u suradnji sa Saveznom Republikom Njemačkom. Doprinos je posebno povećan između 2007. i 2012. godine kada je na temelju odluka Hrvatskoga sabora broj pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske koji mogu biti angažirani u području operacije ISAF povećan sa 150 na 350 pripadnika. Od 2013. godine Republika Hrvatska je postupno smanjivala broj svojih pripadnika u operaciji ISAF. Republika Hrvatska je skupa sa saveznicama okončala svoje sudjelovanje u operaciji ISAF potkraj 2014. godine te započela sa sudjelovanjem u neborbenoj misiji RSM početkom 2015. godine. Do kraja 2015. godine Republika Hrvatska namjerava sudjelovati u RSM-u s do 115 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske (savjetničke zadaće i obuka) u TAAC-N (Train Advise and Assist Command North) i TAAC-C (Train Advise and Assist Command Centre).

Okosnica dosadašnjeg angažmana Republike Hrvatske u Afganistanu bilo je upućivanje hrvatskih mentorskih odnosno savjetodavnih timova za obuku afganistanske vojske, mentorskih, odnosno savjetodavnih timova za obuku civilne policije te drugih elemenata za obuku ANSF-a.

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje i u aktivnostima Saveza u pogledu provedbe Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda – Žene, mir i sigurnost te je tijekom 2014. godine realizirano popunjavanje pozicije vojnog savjetnika za rodna pitanja (*Flag Officer Gender Advisor*) u činu generala unutar strukture tadašnje operacije ISAF, čime se ostvario konkretan doprinos u okviru napora međunarodne zajednice kojima se nastoji istaknuti ravnopravnost žena i muškaraca u osiguravanju trajnog mira u Afganistanu.

U 2016. godini predviđeno je novo postupno smanjivanje NATO snaga u Afganistanu. Proces novog smanjenja snaga bi bio dovršen prelaskom u drugu fazu misije krajem prvog ili početkom drugog polugodišta 2016. godine, s dinamikom tranzicije, sukladno Planu operacije te razvojem situacije na terenu u području operacije.

RSM se provodi po planu. Kao jedan od glavnih imperativa se nameće puna institucionalizacija Afganistanskih sigurnosnih snaga, a kako bi ove snage bile sposobne samostalno i bez pomoći međunarodnih snaga održavati sigurnost na cijelom teritoriju Afganistana.

Ostvareni su značajni pomaci u profesionalizmu i spremnosti afganistanskih snaga posebno kada su u pitanju snage za specijalne operacije. Ovi su pomaci rezultirali uspjesima proteklih mjeseci pri provedbi niza samostalnih kompleksnih operacija od kojih su neke uključivale upotrebu više od jednog korpusa.

Zabilježen je trend povećanja broja poginulih i ranjenih među pripadnicima afganistanskih snaga sigurnosti tijekom 2015. godine, no on je razumljiv obzirom da Afganistanci sada samostalno provode operacije te su postali glavna meta pobunjeničkog djelovanja. Tijekom 2014. godine zamjećena je i pojava pripadnika tzv. Islamske države na teritoriju Afganistana koji se sve češće sukobljavaju i sa pobunjenicima.

RSM će tijekom sljedećih mjeseci usmjeriti napore na još uvijek neotklonjene ključne nedostatke u sposobnostima ANDSF-a (medicinska evakuacija, zračna potpora, obavještajno djelovanje te provedba specijalnih operacija). Afganistanske sigurnosne institucije i dalje imaju ograničene sposobnosti u provedbi zadaća planiranja, programiranja, izrade proračuna te upravljanja ljudskim resursima. Prisutnost RSM-a u regionalnim okvirima će biti prekinuta ulaskom misije u drugu fazu kao rezultat njenog *Kabul-centric* usmjerenja. Zapovjednik RSM-a je pripremio planove smanjenja snaga koje bi započelo početkom 2016. godine, ali je izrazio očekivanje da razina snaga do tada ostane nepromijenjena. Smanjenje snaga završilo bi prelaskom u drugu fazu operacije i to od svibnja 2016. godine. Tranzicija bi trebala biti temeljena na situaciji u području operacije kao što stoji u Operativnom planu, a ne na vremenskim rokovima koji nisu ugrađeni u dokumente vezane za misiju, a koji su odobreni na političkoj razini NATO-a. Ovogodišnja borbena sezona bit će ključna za ocjenu stanja na osnovi kojeg će se moći donijeti odluka o tranziciji misije iz faze 1 u fazu 2. U narednom razdoblju bit će naglašena potreba za političkim odlukama koje bi trebale biti donesene u što kraćem roku, obzirom da je za brojne zadaće koje proizlaze iz procesa smanjenja snaga potrebno određeno vremensko razdoblje za njihovu provedbu (saniranje i zatvaranje baza, produljenje i/ili prekid uspostavljenih ugovora itd.).

Slijedom navedenoga, uvažavajući dosadašnji napredak na području sigurnosti i novu ulogu Saveza u Afganistanu koja će se u 2016. godini dodatno prilagođavati razvoju situacije, kako brojčano tako i strukturalno.

Oružane snage Republike Hrvatske bi u RSM-u od 1. siječnja 2016. do 30. lipnja 2016. sudjelovale s do 110 pripadnika, a od 1. srpnja 2016. pa do 31. prosinca 2016. s do 70 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Glavnina snaga bit će u sastavu Sjevernog zapovjedništva za obuku, savjetovanje i potporu (Train Advise and Assist Command North– TAAC-N) na području grada Mazar-e Sharif sve do zatvaranja kampa Marmal. Po zatvaranju kampa, snage će se postupno i u koordinaciji sa Saveznicima premještati prema gradu Kabulu. Pored navedenoga, pripadnici hrvatskoga kontingenta bit će raspoređeni i u sastavu Zapovjedništva misije (HQ RSM) te Obučnom središtu specijalne policije na području grada Kabula.

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Sudjelovanje u operacijama potpore miru najkonkretniji je doprinos Republike Hrvatske jačanju međunarodne stabilnosti i sigurnosti. U tom kontekstu, sudjelovanje Republike Hrvatske u operaciji ISAF je bilo od iznimnog značaja obzirom da se kroz sudjelovanje u ovoj zahtjevnoj savezničkoj operaciji Republika Hrvatska profilirala i potvrdila kao odgovorna članica NATO-a i međunarodne zajednice koja je spremna preuzeti svoj dio odgovornosti u izgradnji održive sigurnosti i stabilnosti u Afganistanu, prvenstveno kroz potporu razvoju afganistanskih nacionalnih sigurnosnih struktura i institucija koje su osnovni preduvjet za uspješno funkcioniranje, održavanje i širenje utjecaja središnje vlasti na područje cijeloga Afganistana. Uz navedeno, angažman Republike Hrvatske u okviru operacije ISAF predstavljalo je jedan od najsnažnijih doprinosa globalnoj borbi protiv međunarodnog terorizma.

Nastavkom sudjelovanja u RSM-u, Republika Hrvatska daje svoj doprinos očuvanju dosadašnjih postignuća operacije ISAF na području stabilizacije i izgradnje sigurnosti u Afganistanu s ciljem omogućavanja daljnjeg prijenosa odgovornosti za sigurnost Afganistana na ANSDF, u skladu s iskazanom predanošću Saveza tim ciljevima.

Sudjelovanje u RSM-u komplementarno je i s ambicijom Republike Hrvatske u izgradnji i održavanju vlastite međunarodne vjerodostojnosti i odgovornosti te bitno doprinosi daljnjoj izgradnji političkog i vojnog kredibiliteta Republike Hrvatske unutar NATO saveza. Članstvom u NATO-u, Republika Hrvatska snažno doprinosi svojoj nacionalnoj sigurnosti, sigurnosti svojih saveznika te općem položaju u međunarodnoj zajednici. Na taj način, Republika Hrvatska ujedno realizira svoj strateški interes, prepoznajući Savez kao najčvršće jamstvo sigurnosti i stabilan okvir za angažman u očuvanju i promicanju regionalne, europske i međunarodne sigurnosti te transatlantskog savezništva i partnerstva, čije vrijednosti i interese u potpunosti dijeli.

Sudjelovanje u RSM-u izravno doprinosi transformacijskim procesima unutar Oružanih snaga Republike Hrvatske. Republika Hrvatska provodi kontinuirane reforme obrambenog sustava kako bi Oružane snage učinila interoperabilnim snagama država članica NATO-a. Suradnjom s ostalim članicama NATO-a u okviru RSM-a, Oružane snage Republike Hrvatske stječu važna iskustva iz područja planiranja i provedbe zajedničkih operacija multinacionalnih snaga.

Dosadašnjim sudjelovanjem u operaciji ISAF i misiji RSM u Afganistanu, Oružane snage Republike Hrvatske pokazale su visoku profesionalnost te značajno pridonijele ulasku Republike Hrvatske u NATO savez kao i razvoju i održavanju obrambenih sposobnosti. Republika Hrvatska se iskazala i kao vodeća nacija u dijelu zajedničkog angažmana zemalja Američko-jadranske povelje (A-5), kako kroz operaciju ISAF (zajednički medicinski tim, Škola vojne policije) tako i u okviru RSM-a (SAROC-situacijsko operativno središte).

Od ožujka 2015. godine pa do rujna 2015. godine u području misije nalazi se 2. hrvatski kontingent s ukupno 104 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske (74 razmještena u području odgovornosti Regionalnog zapovjedništva Sjever u Mazar-e Sharifu (TAAC-N) te 30 na području odgovornosti RZ Capital u Kabulu (TAAC-C)).

U sklopu 2. hrvatskoga kontingenta angažirano je i 13 pripadnika Vojske Crne Gore. Pored toga, u sklopu 2. hrvatskoga kontingenta RSM-a u Situacijskom operativnom središtu (SAROC – Situational Awareness and Recovery Operations Centre) nalazi se i dodatnih osam pripadnika oružanih snaga zemalja Američko-jadranske povelje (1 Makedonija, 3 Crna Gora, 2 Albanija i 2 Bosna i Hercegovina). U područje misije upućen je treći hrvatski kontingent RSM-a u rujnu 2015. godine.

Sukladno cilju operacije, hrvatski kontingent svoje aktivnosti težišno usmjerava na obuku i razvoj sposobnosti afganistanskih snaga sigurnosti (vojska, policija, specijalne snage-ANSF), značajno podupirući razvoj samoodrživosti ANSF-a i njihovo osposobljavanje za samostalnu provedbu zadaća.

Republika Hrvatska će u okviru RSM-a nastaviti svoj angažman u savjetničkim timovima ANSF-a, snagama za zaštitu savjetničkih timova i savezničkih instalacija te na zapovjedno-stožernim dužnostima.

Istovremeno, Republika Hrvatska će temeljem ostvarenog napretka, razvoja situacije na terenu, savezničkim planovima te usporedno s jačanjem sposobnosti afganistanskih sigurnosnih snaga, razmatrati mogućnost daljnjeg smanjenja ukupnog brojčanog angažmana.

Republika Hrvatska ostaje čvrsto predana savezničkim naporima u pružanju potpore Afganistanu te usvojenim načelima solidarnosti: „zajedno unutra; zajedno van“.

U skladu s navedenim, sve promjene u brojčanom sastavu hrvatskog kontingenta u RSM-u će se pravodobno koordinirati s nadležnim NATO zapovjedništvima te ključnim saveznicima.

Temeljem provedene analize, a u cilju nastavka doprinosa savezničkim naporima u Afganistanu, predlaže se donošenje ove Odluke kojom bi se odobrilo sudjelovanje do 110 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu od 1. siječnja do 30. lipnja 2016. te od 1. srpnja 2016. pa do 31. prosinca 2016. s do 70 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije.

Upućivanjem pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u RSM, osigurava se kontinuitet vidljivosti angažmana Republike Hrvatske u okviru napora NATO-a u Afganistanu, u skladu sa zaključcima i iskazanom namjerom s NATO summita u Walesu te se izravno doprinosi daljnjoj implementaciji našeg udjela u izgradnji stabilnosti Afganistana.

IV. POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA

Financijska sredstva za provedbu ove Odluke bit će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva obrane u skladu s predviđenim projekcijama financijskog plana Ministarstva obrane za 2016. godinu.

V. PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MISIJI POTPORE MIRU „RESOLUTE SUPPORT“ U AFGANISTANU, S OBRAZLOŽENJEM

Na temelju članka 54. stavka 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/2013 i 75/2015), na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i uz prethodnu suglasnost Predsjednice Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici _____ donio je

O D L U K U

O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MISIJI POTPORE MIRU „RESOLUTE SUPPORT“ U AFGANISTANU

I.

U misiju potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu upućuje se u 2016. godini:

- od 1. siječnja 2016. do 30. lipnja 2016. do 110 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije
- od 1. srpnja 2016. do 31. prosinca 2016. do 70 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije.

II.

Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da, do 31. ožujka 2017., izvijesti Hrvatski sabor o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji potpore miru iz točke I. ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik Hrvatskoga sabora
Josip Leko

Klasa:
Zagreb,

O B R A Z L O Ž E N J E

Točkom I. određuje se da Hrvatski sabor donosi Odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu. Pravni temelj za donošenje Odluke Hrvatskog sabora je članak 7. stavak 5. Ustava Republike Hrvatske koji propisuje da Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći njezine granice ili djelovati preko njezinih granica na temelju Odluke Hrvatskog sabora, koju predlaže Vlada Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske. Zakon o obrani (Narodne novine, br. 73/2013 i 75/2015) u članku 54. stavku 2. na istovjetan način uređuje ovo područje. U misiju potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu upućuje se u 2016. godini od 1. siječnja 2016. do 30. lipnja 2016. do 110 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije, a od 1. srpnja 2016. do 31. prosinca 2016. do 70 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije.

Točkom II. obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da do 31. ožujka 2017. Hrvatski sabor o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu.

Točkom III. određuje se stupanja na snagu Odluke Hrvatskoga sabora.